

ГОДИНА IX.

ПОЗОРИШТЕ.

БРОЈ 47.

УРЕЂУЈЕ А. ХАЦИЋ.

Иzlази за време бављења позоришне дружине у Н. Саду свагда о дану сваке представе, иначе сваког месеца по један пут на по табака. — Стоји за Нови Сад 40, а на страну 60 новч. месечно. —

Х А М Л Е Т.

Трагедија у 5 чинова, од Виљема Шекспира, с енглеског превео др. Лаза Костић.

(Наставак.)

ТРЕЋИ ЧИН.

Четврта појава.

Друга соба у двору. Долази Краљица и Полоније.

Полоније.

Он одмах долази. Навајте на њ;
реците му, много је његовог,
а ваџна милост била му је штит
жестини му. А ја се скривам ту.
Молим вас, нагло на њ.

Хамлеш.

(Изнутра.)

Мајко, мајко, мајко!

Краљица.

Не бојте се;
сакривајте се, чујем долази.

(*Полоније се сакриве.*)

(*Долази Хамлеш.*)

Хамлеш.

Па шта је, мајко?

Краљица.

Хамлете, ти си љуто увредио твог оца.

Хамлеш.

Мајко, ви сте љуто увредили мог оца.

Краљица.

Хајде, хајде; ти одговараш пустим језиком.

Хамлеш.

Ид'те, ид'те; ви питате грешним језиком.

Краљица.

Но шта је то, Хамлете?

Хамлеш.

Па шта је сад?

Краљица.

Јеси л' ме запитао?

Хамлеш.

Крета ми, не;

жена сте девера вам, краљица;
и, — кам' да није тако! — мајка ми.

Краљица.

Е, онда нек' ти други говоре.

Хамлеш.

Хајд', амо сед'те; не мичите се,
огледало док вам не наместим,
изнутра да се огледате сва.

Краљица.

Шта науми? Хоћеш да м' убијеш.
Ју, у помоћ!

Полоније.

(*Иза позорнице.*)

Хој, хој! Помоз'те, у помоћ!

Хамлеш.

Зар пацов? Гле!

(*Извуче мач.*)

За дукат, мртав је.

(*Забоду у њим.*)

Полоније.

(*Иза њилима.*)

О, уби ме!

(*Надне и умре.*)

Краљица.

Куку! Шта учини?

Хамлеш.

Ја збиља не знам. Је ли можда краљ?

(*Подигне њилим, па извуче Полонију.*)

Краљица.

Да нагла дела, ох, да крвава.

Хамлеш.

Крвав' је зар, но краља убити,
па брата му к'о зуба љубити.

Краљица.

К'о краља убити?

Хамлеш.

То рекох, да.

(*Полонију.*)

Путуј, будало, нагла, наметна!
Ја мишљах, да је бољи; судбина:

Не ваља, видиш, преуслужан бит'. —
 Не кријте руку. Мир! па седите,
 да скришим срце вам, јер то ћу ја,
 од кришне грађе ако ј' створено;
 ако га није клета навика
 разуму здравом окаменила.

Краљица.

Шта ја учиних, те с' уеуђујеш
 горонадно ме грдит'?

Хамлет.

Учини,

што вређа милост, руши румен стид;
 врлину варком зове; скида ћул
 са лепог чела миља невиног,
 па меће чир; од брачне заклетве
 коцкареку гради лаж: О! таки чин
 што душу вади речи задатој,
 што реч'ма маже свете вере сласт.
 Небеса горе стидом руменим,
 селена круина, лицем служденим,
 разбољела се к'о пред страшни суд,
 све мислећ' на тај чин.

Краљица.

Јој, какав чин,

Што тако риче, претећ' пушта гром?

Хамлет.

Гледајте ову слику, глејте ту;
 два образа, два брата рођена.
 Гле, каква милост на тим веђама:
 Аполо косом, челом суштити Див;
 из очију му зазор, заповест;
 к'о Меркур стасом, с неба силазећ'
 на брег, што врхом небо целива;
 сав облик, збиља, на сваки му уд
 по један Бог је свој притисн'о дар,
 (да знаде свет, човек је прави то).
 То беше муж ваш: погледајте сад.
 То јесте муж ваш; медљикав ка' влат
 кужећи брата. Где су очи вам?
 Напустисте планину дивну ту
 рад гојна глиба. Где су очи? Ха?
 Не рец'те, љубав. Добу вашем је
 стишан већ крви хук, па мирује,
 сад влада суд; па како може суд
 од овог к' овом? Свест имате бар,
 мичете се; ал' заиста, та је свест
 узета; нико тако није луд,
 нит' махнитости дотле дође бес,
 толико свести да не остане,
 ту разлику да позна. Кој' вас враг
 у слепом мишу тако опчини?
 Без чувства очи, чувство не види,
 без ока, руке, слух, без ичег нос, —
 та делац чуду ком да беше здрав,
 залутао не би тако.

О стиде! Где т' је румен? Пакле пуст',
 кад мо'ш побунит' кости бабине,
 врлина младих восак нек' ти је,
 што рођен топи плам; поништи срам,
 гдегод навали жесток насртај,
 кад живо тако сам већ гори мраз,
 а разум вољу подводи.

Краљица.

О, Хамлете?

Не збори више! окрећеш ми вид
 у сред ми душе; видим прђе ту
 огрезле, црне, непериве.

Хамлет.

У трулом зноју живет' постеле
 скухане гадом; сладит', парит' се
 у гвезду поганом; —

Краљица.

О, немој више, не!

Те речи су мом уху ножеви:
 Не збори више, слатки Хамлете.

Хамлет.

Убица, нитков, роб, не вреди тај
 ни по стотинка првог мужа вам.
 Срамота, краљ! Кесарош, какав краљ!
 Мак'о је царство, власт и државу,
 круну је свету укр'о с полице
 и у цеп гури'о.

Краљица.

Доста, дост'!

(Долази Дух.)

Хамлет.

Од закриа и дроњака је краљ. —
 Спасевајте, закрилите ме ви
 Чувари неба! — Шта ћеш, личе драг'?

Краљица.

Куку, полудио је!

Хамлет.

Не дође л' карат' спорог сина свог,
 што часом, страшћу сметен, пропушта
 преважан чин грозног ти налога?
 О, је л'?

Дух.

Не забуд'. Ова похода
 нег изоштри отупљени ти смер.
 Но, гле! на твојој мајци седи страх;
 Међ њу и борну уђи душу јој;
 у слабих машти највећи је мах,
 збори јој, Хамлете.

Хамлет.

Госпо, како је?

Краљица.

Како је, куку! Како болан, ти,
 што очима у ништа упирен,

с невидљивим што збориш ваздухом?
Из очију ти дивљи бије дух,
глатка ти коса, к'о оживео смет,
к'о заспали војници узбуном,
у вис потегла. Драги сине мој!
На жар и пламен разденаја твог
нашкрони стрипе хлад. Куд гледаш то?

Хамлет.

На њега, на њ! Гле, како блед му глед!
Тај вид, па створ му, надахнуо би
разумом камен. — Не гледај ме, јер
жалости можеш претурити том
углављен чин ми; те, што научих,
извештат' може; сузе место крв.

Краљица.

Ком збориш то?

Хамлет.

Зар ништ' не вид'те там?

Краљица.

На свету ништ', и ако видим све.

Хамлет.

Ништ' не чујете?

Краљица.

Ништа, осим нас.

Хамлет.

Е, глете там', где како е' открада!
Мој отац, сав одевен као жив?
Где, одлази, баш сад, на врата ван!

(Оде *Дух.*)

(Наставиће се.)

Српско народно позориште

Главна скупштина „Друштва за српско народно позориште“ у Новоме Саду 9. (21.) јуна 1884.

Бр. 1. Пре него што се отвори скупштина бирају се, по предлогу председничком, у одбор за оверење присутних чланова ови чланови: Ђорђе Д. Кода, др. Јован Велимировић и Данило Манојловић.

Пошто је изаслани одбор прегледао списак присутних чланова, те се пронашло, да сви у записнику наведени чланови имају право гласа на овој скупштини отвара председник скупштину у 9^{1/2} сахата пре подне.

Бр. 2. Председник др. Лаза Станојевић поздравља чланове добродошлицом, па извештава о стању и радњи српског народног позоришта од 1. маја 1883 до 1. маја 1884 овако: (Види бр. 43. и 44. „Позоришта“.)

Извештај председников саслушан је живом пажњом и попраћен уклацима одобравања.

Бр. 3. Председник др. Лаза Станојевић напомиње, да је на реду трогодишња обнова часника друштвених према §. 10 и 13., те се захваљује скупштини у име свију на досадањем поверењу, што га је кроз три године уживао, и моли, да скупштина бира другог кога за начеоника, који ће бити доспешнији од њега.

Скупштина бира једногласно за начео-

ника друштвеног опет на три године дана дра Лазу Станојевића, који изјави, да се прима тога поновљеног одликовања и поверења.

Бр. 4. Председник позива скупштину, да приступи избору подначеоника друштвеног.

За подначеоника бира се поново једногласно на три године дана А. Хаџић, дојакошњи подначеоник друштвени.

Оба ова избора подносе се у смислу §. 9. устава друштвеног високом кр. министарству на потврду.

Бр. 5. Председник позива скупштину, да избере секретара.

Једногласно бира се дојакошњи секретар Сава Петровић на три године дана, с годишњом платом од 300 фор.

Бр. 6. На позив председников скупштина бира једногласно за благајника Данила Манојловића, досадањег благајника, на три године дана, с годишњом платом од 120 фор.

Бр. 7. Управни одбор под бр. 55 У. О. о. г. подноси преглед рачуна главне благајне српског народног позоришта од 1. маја 1883 до 30. априла 1884, и извештај о стању фонда позоришног 1. маја 1884.

По том рачуну износило је:

Примање	18,867 ф. 40 н.
Издавање	17,949 „ 15 „
Готовина за 1. мај 1884	918 ф. 25 н.
Стање фонда друштвеног 1. маја 1884 ово је:	
1. У државним обвезницама и јавним папирима	4,754 ф. 40
2. У приватним обвезницама:	
а). позоришног фонда	2,150 „ —
б). легат Стевана Бадрљице	14,700 „ —
в.) легат Катарине Д. Јовановићке	1,400 „ —
г.) легат Терезије Остојићке	500 „ —
3. Интерес од приватних обвезница	355 „ 05
4. Чланарина (обвезнице)	13,693 „ 80
5. Интерес од чланарине	2,147 „ 49
6. Легати годишњи	228 „ 30
Свега	39,929 ф. 14

Кад се дода готовина од	918 „ 25
онда износи стање фонда	
1. маја о. г.	40,847 ф. 39 н.
А кад се одбије дуг од	6.400 „ —
остаје право стање фонда	34,447 ф. 39 н.
Осим тога снада још у фонд:	
Позоришна дворана, која је купљена за 20.000 ф; и 20 ланаца земље, што су их оставили овоме друштву пок. Ђена Брановачки и жена му Ида, рођ. Вујићева из Сенте.	
Извештај о стању фонда позоришног узима се на знање, а за супер-ревизију рачуна главне благајне одређују се чланови: Милан А. Јовановић, Мита Кода и Андрија М. Матић.	
(Наставиће се.)	

Л И С Т И Ћ И.

П О З О Р И Ш Т Е.

(*Како је Свифт насео.*) Славни енглески сатиричар Јонатан Свифт у својој старости, као старешина манастира св. Патрика у Дублину, беше проглашен на далеко као гурман, који веома воли, што но кажу, масно и сласно поручати. Нарочито је волео морске рибе да једе. Један његов пријатељ, који га је веома поштовао и који становаше на мору, често му је слао из поштовања по коју особито добру рибу, што је Свифт увек с радошћу примао; али момчету, које му је доносило те рибе, никад није дао ни пребијене паре напитка. Свифт беше постао необична тврдица и цинија у старости. Момчету не иђаше у рачун ни мало то тврдичење, па за то помисли, да старога тврдицу натера на заборављену дужност, и то тако, да се ни из далека не досети злу. Кад му је дакле донео већ ваља да по петнаести пут рибе на дар, он, не јавивши се никоме пре тога, упути се управо Свифту у собу, који је за столом седео у послу и окренут био леђима према вратима. Момче, чим у собу ступи, упути се управо столу са котарицом, пуном риба, па намрштивши се, тресну је изненађеном калуђеру на сто, и онда промумла кроз зубе: „Мој вам је господар послао и сад риба.“ Свифт се разгневи веома, па скочи са столице. „Младићу!“

викну он, „зар се тако и на тај начин извршује порука? Чекајте, ја ћу вам показати како се у такој прилици ради. Седите ту на моју столицу, па пазите, шта ћу чинити, да од сада и ви тако радите.“ Слуга учини, што му се заповеди. На то узе Свифт котарицу са рибом, оде до врата, па се онда лагано и смерно упути столу. Дошавши пред слугу, поклони му се с дубоким поштовањем, па онда узе лагано говорити: „Мој се господар најлепше препоручује вашој пречасности; он се нада, да се ваша пречасност све једнако у добром здрављу наводи и моли, да будете добри, па да примите овај мали поклон од њега!“ На највеће изненађење пречаснога оца, слуга устаде са своје столице, па са свим достојанствено и као с неке висине рече: „Кажите вашем господару, да се најлепше захваљујем!“ У исто време маши се руком у џеп, те извади један за ту прилику спремени новац, који пружи својем учитељу са речима: „А вама, пријатељу, ево пола крунаша за ваш труд!“ — „А, та ви сте право спадало!“ викну Свифт изненађен још већма. „Узмите ваш новац натраг, и ево вам још један крунаш уз то. Та ви нисте тако глупи, као што изгледате.“

Издаје управа ерпског народног позоришта.